

Aan: Stichting Reclame Code
t.a.v. Reclame Code Commissie
Postbus 75684
1070 AR Amsterdam

Amsterdam, 22 februari 2023

Geachte commissie,

Bij deze dien ik namens Fossilvrij NL een klacht in over de reclamevideo van ING over hun duurzaamheid.

In deze onderbouwing laten we zien dat de video die ING Bank heeft gemaakt over hun klimaatbeleid in strijd is met artikel 3.1 van de Code voor Duurzaamheidsreclame door (uitsluitend) mededelingen te doen over investeringen in groene projecten en bedrijven en met artikel 8.3 sub c van de Nederlandse Reclame Code, door essentiële informatie over ING's fossiele financiering niet te vermelden in de video.

De video

In de video die ING heeft geplaatst op social media-kanalen waaronder [Twitter](#)¹ en [Linked-in](#)², en op [hun website](#)³ spreekt de bank over de urgentie van klimaatverandering, en de wijze waarop ING dit probeert tegen te gaan. Teksten in de video zijn onder meer:

>> Climate change is a speeding train. It's ramming through stations and is headed straight for us. So, what's ING doing? We're trying to help slow it down, while also preparing for what could happen if it doesn't.

>> Our biggest impact on climate is through our financing. We finance billions of euros of green projects and companies around the world. We say a flat-out 'no' to certain businesses and 'yes, but...' to others, outlining sustainability changes they'll have to make first and then helping them to make them.

---

¹ https://twitter.com/ING_news/status/1582278934598942722?s=20&t=2PwVUsaR93qcFR7Gqkjq5Q

²

https://www.linkedin.com/posts/ing_sustainability-climatechange-sustainabilityattheheart-activity-6988046822791389184-AQxQ/

³ <https://www.ing.com/Sustainability/Sustainability-direction/Climate-action.htm>

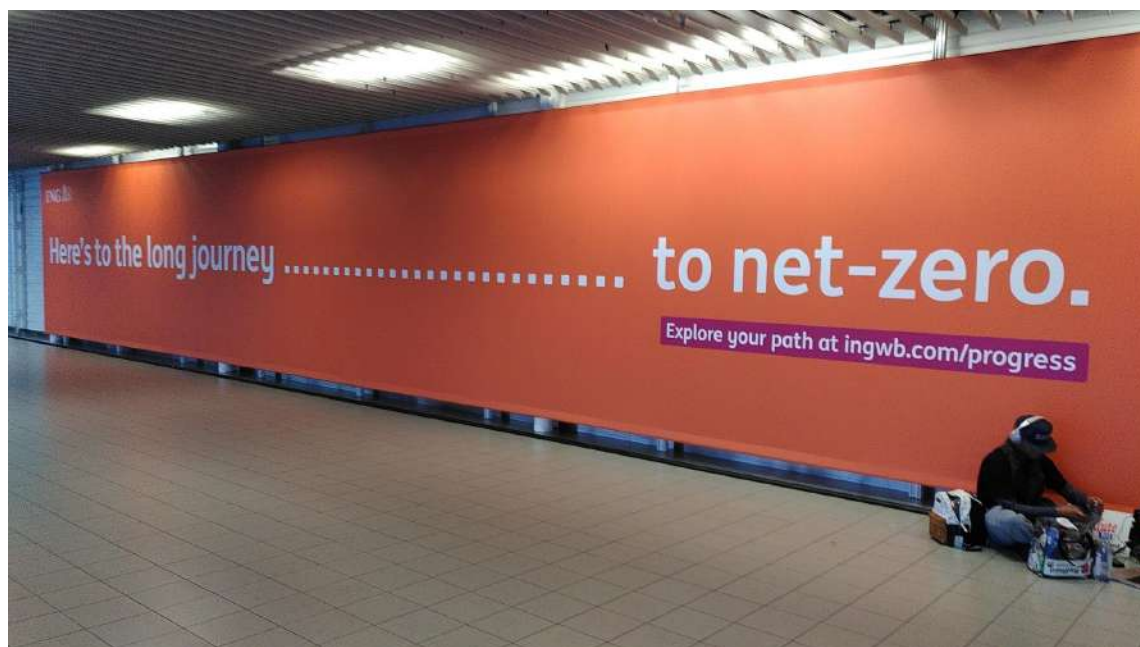
De video geeft de indruk dat ING volop bijdraagt om klimaatverandering tegen te gaan, en benoemt geen enkele negatieve bijdrage van ING aan klimaatverandering. Door te zeggen dat ING “groene projecten en bedrijven” financiert, maar “nee” verkoopt aan sommige bedrijven, wekt ING de suggestie dat ING bedrijven uitsluit die het meest bijdragen aan gevaarlijke klimaatverandering, zoals fossiele bedrijven.

Deze video dient als reclame-uiting, volgens de definitie die de Reclame Code Commissie hanteert: *iedere openbare en/of systematische directe dan wel indirecte aanprijzing van goederen, diensten en/of denkbeelden door een adverteerder of geheel of deels ten behoeve van deze, al dan niet met behulp van derden*. Deze video is een openbare uiting die geplaatst wordt op de social media kanalen van ING, zorgvuldig vormgegeven in de huisstijl van ING, en gelinkt aan het verschijnen van het nieuwe klimaatrapport van ING. Verschillende werknemers van ING hebben deze video vervolgens ge(re)post met het volgende begeleidende bericht: “Wat doet ING tegen klimaatveranderingen? Lees ons klimaatrapport of bekijk de korte video. [#sustainability](#) [#duurzaamheid](#)”. Ook dit laat het systematische karakter zien, waarmee ING het bedrijf, en daarmee de diensten van het bedrijf aanprijst.

Deze video is onderdeel van een bredere campagne waarbij ING wil uitstralen dat het bijdraagt aan het halen van klimaatdoelen. Deze video is geplaatst op deze pagina: <https://www.ing.com/Sustainability/Sustainability-direction/Climate-action.htm>

Zie bijvoorbeeld deze advertentie die op Schiphol staat. De video over het klimaatbeleid en dergelijke advertenties zijn onderdeel van de openbare en systematische marketing van ING's klimaatplannen.

Tekst van de advertentie: Here's to the long journey ..... to net-zero (gefotografeerd op Schiphol op 9 januari 2023).

Waarom is deze video misleidend

De video creëert de indruk dat ING bijdraagt aan het tegengaan van klimaatverandering, terwijl ING in werkelijkheid nog steeds fossiele bedrijven financiert die inzetten op het realiseren van nieuwe fossiele projecten. Hiermee draagt ING juist bij aan gevaarlijke klimaatverandering. ING houdt hiermee essentiële informatie verborgen die de gemiddelde consument nodig heeft om een geïnformeerd besluit over een transactie (wel of niet bankieren bij ING) te nemen. Uit [onderzoek van De Nederlandse Bank \(DNB\)](#) blijkt dat bijna 80% van de klanten van banken en pensioenfondsen het belangrijk vindt dat hun pensioen- en spaargeld klimaatverandering of sociale ongelijkheid tegengaat.⁴ Correcte informatie van banken over hun klimaatbeleid is dus belangrijk, zodat klanten een weloverwogen beslissing kunnen nemen om bij ING te (blijven) bankieren.

Volgens afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs moeten geldstromen bijdragen aan een route naar lage broeikasgasemissies en klimaatbestendige ontwikkeling. Op dit moment gebeurt dit onvoldoende. Volgens het meest recente IPCC-rapport moeten investeringen in fossiel snel afnemen, terwijl er drie tot zes keer meer investeringen nodig zijn in klimaatoplossingen dan nu gedaan worden. Of zoals het [Emission Gap Report](#) van de Verenigde Naties schrijft: *“Investments in fossil fuel assets need to decline rapidly, because they work against the clean energy transition now and lock in GHG emissions for decades to come, leading to stranded assets in the future.”*⁵

Het koolstofbudget voor een 50% kans om binnen de 1,5 °C opwarming te blijven (de doelstelling van het Klimaatakkoord van Parijs, en “netto nul” in 2050, wat de doelstelling is waarvoor ING reclame maakt) is 500 Gigaton CO₂ (zie [Summary for Policymakers \(ipcc.ch\)](#) (D.1.2)).⁶ De reserves die nu al ontwikkeld zijn door steenkool-, olie-, en gasbedrijven, zullen al leiden tot een geschatte uitstoot van 936 Gigaton CO₂.⁷ De bestaande infrastructuur voor fossiele brandstoffen in de elektriciteitssector leidt tot een geschatte uitstoot van 850 Gigaton CO₂ (zie [IPCC-rapport](#), B.7).⁸ Het IPCC stelt dan ook dat de bestaande infrastructuur voor fossiele brandstoffen voortijdig zal moeten worden gesloten, om te passen binnen de klimaatdoelen van Parijs.

Ook het **Internationaal Energie Agentschap** (IEA) waarschuwde in 2021 dat er geen ruimte is voor nieuwe fossiele projecten als we de temperatuurstijging tot 1,5 graad willen beperken.⁹ Toch stopt ING nog steeds miljarden in bedrijven die nieuwe fossiele projecten opzetten of bestaande projecten uitbreiden. Dit zijn bijvoorbeeld gas- of oliebooringen, LNG-terminals

---

⁴ https://www.dnb.nl/media/shoftigm/web_brochure_op-weg-naar-een-duurzame-balans.pdf

⁵ <https://www.unep.org/resources/emissions-gap-report-2022>

⁶ https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_SPM.pdf

⁷ <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/ac6228>

⁸ https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/downloads/report/IPCC_AR6_WGIII_SPM.pdf%5d

⁹ <https://nos.nl/artikel/2381215-iea-stoppen-met-nieuwe-projecten-voor-fossiele-brandstoffen>

(vloeibaar gas), pijpleidingen voor gas en olie, en nieuwe kolenmijnen. Uit onderzoek van BankTrack blijkt dat ING jaarlijks sinds het sluiten van het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 met meer dan 9 miljard euro fossiele bedrijven en projecten financiert.¹⁰ In 2021 was dit zelfs bijna 11 miljard euro. Uit een recent onderzoek van Pointer blijkt bovendien dat ING wereldwijd de derde grootste financier is van zeer vervuilende gasterminals in het zuiden van de Verenigde Staten.¹¹ Daarnaast scoort ING slecht bij de Eerlijke Bankwijzer¹², en heeft Milieudefensie het klimaatplan van ING als gevaarlijk beoordeeld.¹³

ING heeft in maart 2022 weliswaar besloten om niet meer direct nieuwe fossiele *projecten* te financieren, maar alsnog blijft de bank fossiele energie*bedrijven* financieren die inzetten op fossiele expansie.¹⁴ ING verstrekt namelijk nog steeds bedrijfsleningen aan deze bedrijven, en nieuwe projecten worden juist gefinancierd worden vanuit deze algemene middelen.¹⁵ Ook helpt ING fossiele bedrijven om financiering van andere financiële instellingen rond te krijgen (underwritings). Ten slotte zet het beleid van maart 2022 weinig zoden aan de dijk, zolang ING wel nog het transport en verwerking van deze nieuwe velden financiert, zoals LNG-infrastructuur. Zoals klimaatwetenschapper Heleen de Coninck in televisieprogramma Pointer zegt: “Het is allemaal van elkaar afhankelijk. Als je blijft investeren in infrastructuur om gas te vervoeren, dan hou je eigenlijk ook een prikkel om dat gas te blijven winnen en te gebruiken. Dus je krijgt een soort ‘lock-in’.”¹⁶

De Britse organisatie ShareAction analyseerde de klimaatstrategieën van verschillende banken.¹⁷ Volgens ex-bankier en senior researcher Xavier Lerin blijkt hieruit dat “de doelstellingen van ING tot de minst ambitieuze behoren.¹⁸ Als het de bank ernst is met haar streven naar netto nul (uitstoot, red.), heeft zij een passende klimaatstrategie nodig die de uitbreiding van olie- en gas financiering volledig verbiedt en ambitieuze doelstellingen voor het koolstofarm maken van de economie bevat.”

Terwijl ING's video beelden laat zien van de VN, zegt de Secretaris Generaal van de VN het volgende: “Using bogus ‘net-zero’ pledges to cover up massive fossil fuel expansion is reprehensible. It is rank deception.”¹⁹

---

¹⁰ <https://www.bankingonclimatechaos.org/>

¹¹ <https://pointer.kro-ncrv.nl/ing-bank-grote-financier-vervuilende-Ing-gasfabrieken>

¹² <https://eerlijkegeldwijzer.nl/bankwijzer/beleidsscores/>

¹³ <https://milieudefensie.nl/actueel/klimaatcrisis-index-grote-vervuilers-scoren-allemaal-een-onvoldoende>

¹⁴ https://www.banktrack.org/news/dutch_bank_ing_to_stop_financing_new_upstream_oil_and_gas_projects

¹⁵ <https://www.kroll.com/-/media/assets/pdfs/publications/valuation/oil-and-gas-intelligence-report-upstream-sector-2018.pdf>

¹⁶ <https://pointer.kro-ncrv.nl/ing-bank-grote-financier-vervuilende-Ing-gasfabrieken>

¹⁷ <https://shareaction.org/reports/nzba-round-1-an-assessment-of-banks-decarbonisation-targets>

¹⁸ <https://pointer.kro-ncrv.nl/ing-bank-grote-financier-vervuilende-Ing-gasfabrieken>

¹⁹ <https://press.un.org/en/2022/sgsm21576.doc.htm>

In strijd met de Code voor Duurzaamheidsreclame en de Nederlandse Reclame Code

Door (uitsluitend) mededelingen te doen over investeringen in groene projecten en bedrijven is deze video in strijd met artikel 3.1 van de Code voor Duurzaamheidsreclame (onderstreping toegevoegd)

3.1 Duurzaamheidsreclame mag geen mededelingen, afbeeldingen, logo's of andere vormgeving of keurmerken bevatten waardoor de gemiddelde consument, gelet op de totale indruk die de reclame geeft, misleid kan worden over duurzaamheidsaspecten van de aangeprezen producten, of over de bijdrage van de adverteerder aan het handhaven en bevorderen van duurzaamheid in het algemeen, en zo de consument ertoe brengen een besluit over een transactie te nemen dat hij anders niet had genomen.

Door daarnaast essentiële informatie over de financieringen aan fossiele bedrijven niet te vermelden is de video bovendien in strijd met artikel 8.3 aanhef en sub c van de Nederlandse Reclame Code (onderstreping toegevoegd):

Als misleidend wordt eveneens beschouwd reclame die het volgende behelst en de gemiddelde consument ertoe brengt of kan brengen een besluit over een transactie te nemen dat hij anders niet had genomen:

(...)

c een omissie, een verborgen houden, of een op onduidelijke, onbegrijpelijke, dubbelzinnige wijze dan wel te laat verstrekken van essentiële informatie die de gemiddelde consument nodig heeft om een geïnformeerd besluit over een transactie te nemen.

Doordat ING niet vermeldt dat het fossiele bedrijven financiert die inzetten op nieuwe fossiele projecten, misleidt het over de klimaatimpact van het bedrijf. ING draagt dankzij dergelijke financieringen bij aan de opwarming van de aarde, en is dus niet enkel bezig met het tegengaan van klimaatverandering, zoals het wel beweert (“We’re trying to help slow it down” en “But as a bank, for us it’s really about two things: how our business impacts the climate, and how climate impacts our business”). Het ontbreken van deze informatie ondermijnt alle beweringen van ING over haar klimaatbeleid.

In 2021 is de Britse bank HSBC door de Britse advertentiewaakhond ASA op de vingers getikt voor soortgelijke reclames, waarin het enkel hun groene financieringen belichtte. In deze reclame werd de volgende tekst gebruikt: “Climate change doesn’t do borders. And neither do rising sea levels. That’s why HSBC is aiming to provide \$1 trillion in finance and investment to help our clients transition to net zero.” ASA schreef dat het niet geloofde “that consumers would understand the intricacies of transitioning to net zero, and would not expect that HSBC, in making unqualified claims about its environmentally-beneficial work, would also be simultaneously involved in the financing of businesses that made significant contributions to

carbon dioxide and other greenhouse gas emissions and would continue to do so for many years into the future”.²⁰ Een zelfde redenering geldt voor de video van ING. Op basis van deze video verwacht de kijker niet dat ING nog steeds bedrijven financiert die nieuwe fossiele projecten opzet, waarmee significant wordt bijdragen aan klimaatverandering. Helaas is dat wel zo en wordt de klant door de video op het verkeerde been gezet.

Graag ontvangen wij uw oordeel of deze marketing video van ING in strijd is met de Code voor Duurzaamheidsreclame en de Nederlandse Reclame Code.

Met vriendelijke groet,

Hiske Arts - Campaigner Fossilvrij NL

Bijlage: beschrijving advertentie

---

²⁰ <https://www.asa.org.uk/rulings/hsbc-uk-bank-plc-g21-1127656-hsbc-uk-bank-plc.html>

Bijlage: beschrijving video

In de video beschrijft ING hun klimaatbeleid. Je ziet beelden, hoort een begeleidende voice-over tekst, en over het beeld verschijnen textboxen. Fragmenten die relevant zijn, zijn bijvoorbeeld:

>> Climate change is a speeding train. It's ramming through stations and is headed straight for us. So, what's ING doing? We're trying to help slow it down, while also preparing for what could happen if it doesn't.

>> Our biggest impact on climate is through our financing. We finance billions of euros of green projects and companies around the world. We say a flat-out 'no' to certain businesses and 'yes, but...' to others, outlining sustainability changes they'll have to make first and then helping them to make them.

Hier onder staat de gehele tekst.

0:00 Climate change is a speeding train
0:04 It's ramming through stations and headed straight for us.
0:07 So, what's ING doing?
0:10 We're trying to help slow it down
0:12 while also preparing for what could happen if it doesn't.
0:15 It starts at home, so we use 100% renewable energy
0:19 and have big targets to keep doing better.
0:22 But as a bank, for us it's really about two things:
0:25 how our business impacts the climate, and how climate impacts our business.
0:27 [Text block 'How our business impacts the climate']
0:29 [Text block 'How climate impacts our business']
0:31 Our biggest impact on climate is through our financing.
0:34 We finance billions of euros of green projects and companies around the world.
0:39 We say a flat-out 'no' [Text box: 'No.'] to certain businesses and 'yes, but...' to others
0:44 outlining sustainability changes they'll have to make first
0:48 and then helping them to make them.
0:51 We innovate with things like sustainability-linked products
0:54 where rates are linked to sustainability performance.
0:57 And, most importantly, we finance the new technology
1:00 needed to reach a net-zero world by 2050.
1:04 Things like battery storage and newer greener ways to make steel.
1:08 We steer our portfolio towards this technology and away from high-carbon technology,
1:13 and measure our progress with our Terra approach.
1:17 Of course, while we try to make a positive impact on climate change,
1:20 we also have to limit the impact of climate change on our business.
1:25 There's physical risks, like floods and wildfires.
1:29 And there's transitional risks, like what happens to carmakers
1:32 who haven't started making any electric cars
1:35 once those are the only ones legally allowed to be sold?
1:38 To be resilient to these risks, we have to identify them, understand them
1:41 figure out how likely they are and what their potential impact could be.
1:46 Those insights shape our business strategy.
1:49 We do our part as a bank, together with our clients,
1:52 and commend others who are doing the same.
1:54 But fighting climate change has to be a united, global effort.
1:58 We call upon regulators and governments to play their important role as well.
2:02 We've come a long way, and we know that we still have a long way to go.

2:07 But sitting still is not an option.

2:09 We're focussed on the future, moving step by step to make the biggest difference we can.

2:14 For us.

2:16 For our clients.

2:18 For the world